

Päiväys
25.08.2023

Diaarinumerot
713/03.04.04.04.19/2022
737/03.04.04.04.19/2022

JULKINEN KUULUTUS

Vaasan hallinto-oikeuden päätös ympäristönsuojelulain mukaisessa ilmoitusasiassa

Kuulutuksen julkaisupäivä Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla

25.08.2023

Päätöksen tiedoksisaantipäivä

Hallintolain 62 a §:n 3 momentin mukaan päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä julkaisemisajankohdasta.

Päätöksen tiedoksisaantipäivä on **01.09.2023**.

Asia

Vaasan hallinto-oikeuden päätös 25.08.2023 nro 1038/2023, valitus ympäristönsuojelulain 115 d §:n mukaisesta ilmoituspäätöksestä, eläinsuoja, Nousiainen.

Ilmoituksen tekijät

Aki Etu-Prami, Irma Etu-Prami, Piia Etu-Prami, Sami Etu-Prami ja Juho Etu-Prami, maatalousyhtymä Etu-Pramin osakkaina

Kuulutuksen ja päätösasiakirjan nähtävilläpito

Tämä kuulutus ja päätösasiakirja pidetään nähtävillä **25.08.2023 – 02.10.2023** Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla osoitteessa:
<https://oikeus.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/index/hallinto-oikeudenkuulutukset/paatoskuulutukset.html>

Muutoksenhakuohjeet

Ohjeet valituksen tekemiseen löytyvät kuulutetun päätöksen muutoksenhakua koskevasta osasta sekä siihen liitetystä valitusosoituksesta. Valitusaika päättyy **02.10.2023**.

25.08.2023

Dnrot 713/03.04.04.04.19/2022
737/03.04.04.04.19/2022

Asia	Valitus ympäristönsuojelulain 115 d §:n mukaisesta eläinsuojan ilmoituspäätöksestä
Muutoksenhakijat	1. [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] 2. [REDACTED]
Ilmoituksen tekijät	Aki Etu-Prami, Irma Etu-Prami, Piia Etu-Prami, Sami Etu-Prami ja Juho Etu-Prami, maatalousyhtymä Etu-Pramin osakkaina

Päätös, johon on haettu muutosta

Nousiaisten kunta / ympäristötoimi / ympäristösihteeri 6.5.2022 § 1/2022

Aikaisempia vaiheita ja vireilletulo

Raision kaupungin ympäristösihteeri on päätöksellään 6.4.2009 § 1 myöntänyt [REDACTED] ympäristöluvan maitokarjatalouden laajennukselle kiinteistölle Etu-Prami 6:38, Koljola, Nousiainen sekä nykyiselle maitokarjatalouden toiminnalle siten, että kokonaismäärä on 53 lypsylehmää, 16 hiehoa ja 29 kappaletta nuorkarjaa.

Nousiaisten kunnan ympäristösihteeri on 6.3.2020 §:n 2 kohdalla antamallaan päätöksellä hyväksynyt maatalousyhtymä Etu-Pramin 29.11.2019 saapuneen ilmoituksen eläinsuojatoiminnan olennaisesta muuttamisesta ja vähimmäisetäisyydestä poikkeamisen Nousiaisten kunnassa sijaitsevalla Etupramin kiinteistöllä 538-417-6-38. Ilmoituksen mukaan tilalle rakennetaan uusi eläinsuoja ja lantala, minkä jälkeen eläinmäärä on 135 lypsylehmää, 30 hiehoa, 27 6–12 kuukauden ikäistä lehmävasikkaa ja 30 alle 6 kuukauden ikäistä lehmävasikkaa. Ilmoituspäätöstä on noudatettava mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta. Ympäristösihteerin päätös kumoaa toiminnalle 6.4.2009 (§ 1) myönnetyn ympäristöluvan.

Vaasan hallinto-oikeus on 1.6.2020 välipäätöksellään numero 20/0068/3 kieltänyt ympäristösihteerin 6.3.2020 §:n 2 kohdalla antaman päätöksen täytäntöönpanon. Valituksenalaisen päätöksen nojalla mahdollisesti jo aloitettu toiminta oli heti keskeytettävä. Määräys oli voimassa siihen saakka, kunnes asiasta toisin määrätään.

Vaasan hallinto-oikeus on päätöksellään 2.12.2021 numero 21/0147/3 kumonnut Nousiaisten kunnan ympäristösihteerin 6.3.2020 §:n 2 kohdalla antaman päätöksen ja palauttanut asian Nousiaisten kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle uudelleen käsiteltäväksi. Hallinto-oikeus on perusteluissaan katsonut muun ohella, että tuolloin valituksenalaisena olleessa päätöksessä ei ole riittävällä tavalla tarkasteltu ja perusteltu toiminnan sijoituspaikan sopivuutta, oikeusvaikutteisen osayleiskaavan vaikutusta ratkaisuun, eläinsuoja-asetuksen mukaisista vähimmäisetäisyyksistä poikkeamisen edellytyksiä, annettu riittäviä määräyksiä pilaantumisen ehkäisemiseksi eikä vastattu muistutuksessa esitettyihin vaatimuksiin.

Valituksenalainen päätös

Toimivaltainen ympäristösihteerin on hyväksynyt maatalousyhtymä Etu-Pramin eläinsuojan laajentamista koskevan, 2.2.2022 saapuneen ja 8.2.2022 täydennetyn ilmoituksen seuraavin määräyksin:

- 1) Päätöksen saajan on noudatettava toiminnassaan Valtioneuvoston asetusta ilmoituksenvaraisista eläinsuojista (VnA 138/2019) ja ilmoituksessa ja sen liitteissä sitovasti esittämiään tietoja.
- 2) Ennen ilmoitetun toiminnan sijoittamista, tulee teettää arkeologiset koetutkimukset sen selvittämiseksi, sijaitseeko alueella muinaismuistolain (295/1963) tarkoittama kiinteä muinaisjäännös.
- 3) Ilmoituksen mukaisessa eläinsuojassa voidaan pitää yhteensä 135 lypsylehmää, 30 hiehoa, 27 kpl 6–12 kk lehmävasikkaa ja 30 kpl alle 6 kk lehmävasikkaa.
- 4) Toimintaa tulee harjoittaa ilmoituksen mukaisesti. Eläinsuojatoiminta tulee kokonaisuudessaan järjestää niin, ettei siitä aiheudu maaperän, pintavesien tai pohjaveden pilaantumisvaaraa, terveydellistä haittaa, epäsiisteyttä, haju-, melu- tai pölyhaittaa, roskaantumista eikä muutakaan haittaa ympäristölle.
- 5) Polttonestesäiliöiden tulee olla tyyppihyväksytyjä polttoaineen varastointiin. Polttoneste- ja öljysäiliöiden alustan sekä tankkauspaikan alustan tulee olla tiiviitä. Polttonestesäiliöt tulee sijoittaa suoja-altaaseen tai olla kaksoisvaippainen sekä varustaa ylitäytön estävällä järjestelmällä ja laponestolaitteilla. Toiminnanharjoittajalla tulee olla imeytysainetta polttonestevuotojen varalle.
- 6) Häiriötilanteissa ja muissa poikkeuksellisissa tilanteissa, joissa on aiheutunut tai on uhkaa aiheutua määrältään ja laadultaan tavanomaisesta poikkeavia päästöjä ilmaan, vesistöön tai maaperään, on välittömästi

ryhdyttävä asianmukaisiin toimenpiteisiin tällaisten päästöjen ehkäisemiseksi, päästöistä aiheutuvien vahinkojen torjumiseksi ja tapahtuman toistumisen estämiseksi. Tilanteista on ilmoitettava aina välittömästi Nousiaisten kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Mahdollisesta öljyvahingosta on ilmoitettava myös pelastusviranomaiselle.

7) Toiminnanharjoittajan on seurattava toimialansa parhaan käyttökelpoisen tekniikan kehittymistä ja varautua tilan oloihin soveltuvan tällaisen tekniikan käyttöönottoon.

8) Toiminnanharjoittajan on ylläpidettävä vuosittain seurantatietoja eläinsuojan toiminnasta valtioneuvoston asetuksen ilmoituksenvaraisista eläinsuojista (138/2019) mukaisesti. Lisäksi toiminnanharjoittajan tulee vuosittain, helmikuun loppuun mennessä ilmoittaa valvontaviranomaiselle:

- tiedot eläinmääristä
- lannan levitykseen käytettävät peltoalat ja sopimukset

Raportointi tulee soveltuvin osin tehdä sähköisesti ympäristönsuojelun tietojärjestelmään (YLVA) toimivaltaisen valvontaviranomaisen tarkemmin ohjeistamalla tavalla.

9) Muut määräykset

Mikäli toiminnassa tapahtuu olennainen ympäristöriskeihin liittyvä muutos, on tästä ilmoitettava kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Mikäli muutos olennaisesti kasvattaa ympäristöriskejä, on toiminnalle haettava ympäristölupa tai eläinsuojailmoituspäätös.

Ympäristösihteerin päätös kumoaa toiminnalle 6.4.2009 (§ 1) myönnetyn ympäristöluvan.

Toiminnan aloittaminen

Toiminta voidaan aloittaa päätöksen antamisen jälkeen. Päätöstä on noudatettava mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta.

Ilmoituksen voimassaolo

Päätös on voimassa toistaiseksi. Toiminnan olennaiseen laajentamiseen tai muuttamiseen on haettava ympäristölupa tai tehtävä ympäristönsuojelulain mukainen ilmoitus.

Valituksenalaisen päätöksen perusteluja

Ratkaisun perustelut

Kun toimintaa harjoitetaan ilmoituksessa ja sen liitteissä sekä tässä päätöksessä esitetyllä tavalla ja noudatetaan päätöksen määräyksiä, toiminta

täyttää ympäristönsuojelulain ja jätelain sekä niiden nojalla annettujen asetusten vaatimukset.

Toiminnasta ei aiheudu toiminnan laatu, määräykset ja sijoituspaikka huomioon ottaen terveyshaittaa, merkittävää muuta ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa, maaperän tai pohjaveden pilaantumista, erityisten luonnonolosuhteiden huonontumista, vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta tärkeän muun käyttömahdollisuuden vaarantumista toiminnan vaikutusalueella eikä eräistä naapuruussuhteista annetussa laissa tarkoitettua kohtuutonta räsitusta.

Toiminnassa on noudatettava valtioneuvoston asetusta ilmoituksenvaraisista eläinsuojista sekä eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta, joissa on annettu yksityiskohtaiset määräykset eläinsuojatoiminnan harjoittamisesta siten, ettei toiminnasta aiheudu ympäristön pilaantumista.

Edellytykset ilmoituksen hyväksymiselle ovat olemassa.

Määräysten perustelut

Valtioneuvoston asetuksen ympäristönsuojelusta 115 a §:n (oikeastaan 15 a §:n) mukaan ilmoitus päätöksen edellytysten varmistamiseksi, sekä toiminnan valvonnan mahdollistamiseksi, on annettava tarpeelliset määräykset toiminnan ja sen vaikutusten seurannasta ja tarkkailusta ja muista ympäristön pilaantumisen vaaraa ehkäisevistä toimenpiteistä.

Toiminnanharjoittajan tulee olla selvillä oman toimialansa keskeisestä lainsäädännöstä ja sen velvoitteista. Määräys 1.

Tutkimus on tarpeen, jotta voidaan varmistaa, sijaitseeko alueella muinaismuistolain tarkoittama kiinteä muinaisjäänös ja vaatiiko rakentaminen muinaismuistolain 11 §:n mukaisen kajoamisluvan. Määräys 2.

Määräys on annettu toiminnan rajoittamiseksi hakemuksessa ilmoitetun mukaiseksi. Eläinlajiketta ja eläinten määriä voidaan kuitenkin muuttaa siten, että lannantuotanto tai muut ympäristövaikutukset eivät ylitä luvassa sallitun eläinmäärän lannantuotantoa tai muita ympäristövaikutuksia. Määräys 3.

Ympäristönsuojelulain ja terveydensuojelulain mukaan toimintaa tulee harjoittaa niin, ettei siitä aiheudu ympäristön pilaantumisen vaaraa tai haittaa tai vaaraa ihmisen terveydelle. Toiminnasta ei saa aiheutua jätelain tarkoittamaa roskaantumista. Määräys 4.

Kemikaalien ja polttonesteiden varastointia koskevat velvoitteet ovat tarpeen maaperän ja pohjaveden pilaantumisen ehkäisemiseksi esimerkiksi mahdollisessa onnettomuustilanteessa. Määräys 5.

Häiriötilanteita koskevalla määräyksellä, jossa ympäristölle on aiheutunut tai on vaarassa aiheutua poikkeuksellisen suurta haittaa, varmistetaan tiedonkulku

valvontaviranomaiselle. Tällaisia tilanteita ovat esimerkiksi lantavaraston rikkoutuminen ja öljyvahinko. Määräys 6.

Toiminnanharjoittaja on velvollinen seuraamaan oman toimialansa tekniikan kehittymistä ja varauduttava ottamaan soveltuvin osin käyttöön ympäristökuormitukseltaan vähäisempää tekniikkaa. Erityisesti lannankäsittelyn ja siitä mahdollisesti ympäristöön pääsevien ravinne- ja hajupäästöjen vähentämistekniikkaa. Määräys 7.

Toiminnan kirjanpitoa ja raportointia koskeva määräys on annettu valvontaviranomaisen tiedonsaannin turvaamiseksi ja valvonnan järjestämiseksi. Ensisijaisesti raportointiin tulee käyttää ympäristönsuojelun sähköistä tietojärjestelmää. Määräys 8.

Toiminnassa tapahtuvista muutoksista on ilmoitettava ja suunnitelma esitettävä hyvissä ajoin, jotta valvontaviranomainen voi tarvittaessa arvioida uuden ilmoituskäsittelyn tarpeen. Toiminnan lopettaminen edellyttää, että toimintaan liittyneet ympäristöriskit ja varastoidut jätteet poistetaan. Määräys 9.

Lisäksi päätöksessä on vastattu esitettyihin vaatimuksiin muun ohella seuraavaa:

Maakuntamuseon vaatimukset on otettu huomioon. Toiminnan luonne huomioon ottaen eläinsuojalaajennusta ei voida rakentaa tilakeskuksen ulkopuolelle. Rakennuksen sijoittelu muutoin kuin etelä-pohjoinen suuntaisesti ei ole mahdollista, mutta julkisivu, väriyty, materiaalit ja muut ominaispiirteet otetaan huomioon rakennuslupavaiheessa ja eläinsuoja pyritään sovittamaan ympäristöön parhaalla mahdollisella tavalla. Jos vanhalle renkituvalle haetaan purkulupaa, rakennusvalvonta tutkii, onko purkaminen mahdollista suojelunäkökulmasta. Eläinsuojan laajennusosan rakennusluvan hakemisen yhteydessä huomioidaan suunnitellun rakennuksen soveltuminen ympäristöön. Ilmoituspäätöksessä otetaan huomioon, että arkeologiset koetutkimukset tulee teettää sen selvittämiseksi, sijaitseeko alueella muinaismuistolain (295/1963) tarkoittama kiinteä muinaisjäännös

Muistutuksissa annetut vaatimukset on otettu huomioon seuraavasti:

Laajennusosa ei tarvitse poikkeamista vähimmäisetäisyyksistä. Aiemmassa ilmoitushakemuksessa suunniteltu lietesäiliö olisi vaatinut poikkeamista vähimmäissuojaetäisyyksistä. Eläinsuojan vähimmäisetäisyydet lähimpiin häiriintyviin kohteisiin on annettu eläinsuoja-asetuksen liitteessä 1 ja kyseisellä betonikantisella pumppukaivolla vähimmäissuojaetäisyys on 150 metriä, joka täyttyy pumppukaivon ja laajennusosan osalta.

Eläinsuojan laajentaminen ja eläinmäärän kasvaminen eivät kasvata loka-autoliikennettä lietteen siirtyessä etälietesäiliöön paineviemärillä.

Eläinsuojan tarvittava peltopinta-ala tulee eläinsuoja-asetuksesta. Toiminnanharjoittaja on ilmoittanut käytössä olevat peltolevitysalat, jotka ovat riittävät.

Lannanlevityksessä ja laidunnuksessa sekä jaloittelualueiden sijoituksessa noudatetaan nitraattiasetusta: 10 § Lannoitus on kielletty viisi metriä lähempänä vesistöä. Seuraavan viiden metrin vyöhykkeellä vesistöä lannan ja orgaanisten lannoitevalmisteiden pintalevitys on kielletty, ellei peltoa muokata vuorokauden kuluessa levityksestä.

Eläinsuojan lannan varastointitilan vähimmäisvaatimus tulee nitraattiasetuksesta. Ilmoitettu toiminta vaatii noin 4300 m³:n lantavaraston. Laidunaika huomioiden vaatimus on noin 3000 m³. Olemassa olevaa lantalatilavuutta on noin 4300 m³.

Vaatimukset hallinto-oikeudessa

1. [REDACTED] *asiakumppaneineen* on katsottava vaatineen, että päätös kumotaan.

Muutoksenhakijat vastustavat suunnitteilla olevan karjasuojan ja siihen liittyvien lisärakennusten rakentamista esitetylle paikalle, ja ovat esittäneet vaatimuksensa tueksi muun ohella seuraavaa:

Asia on esitetty harhaanjohtavasti eläinsuojan laajenuksena. Ilmoituksen mukaisesti kyseessä olisi olemassa olevan navetan laajennus ja näin nimike laajennusosa ei tarvitsisi poikkeamista vähimmäissuojaetäisyyksistä. Alun perin muutoksenhakijatkin ovat uskoneet, että nykyistä navettarakennusta laajennetaan eli sen välittömään yhteyteen rakennetaan uusi navettasiipi. Myöhemmin on selvinnyt, että uusi rakennettava laajennus tulisi uudelle paikalle eikä nykyisen navetan yhteyteen. Se sijoittuisi kartanomaisen päärakennuksen ja sen pihapiirin toiselle puolelle avaraan peltomaisemaan ollen näin täysin uusi rakennuskokonaisuus. Ainoa muutos edelliseen hakemukseen olisi uuden lietesäiliön poistuminen. Rakennushanke on valtavan kokoinen uusi navettarakennus siihen liittyvine muine rakennuksineen eikä yhden lietealtaan poistaminen niin vähimmäissuojaetäisyyden poistumisen kuin maiseman kannaltakaan tilannetta muuta.

Uusi karjasuoja lisärakennuksineen tulee sijoittumaan [REDACTED] välittömään läheisyyteen. Muutoksenhakijat ovat viitanneet Vaasan hallinto-oikeuden päätökseen 2.12.2021 numero 21/0147/3, jossa on mainittu, että alle 300 metrin etäisyydellä uudesta eläinsuojasta sijaitsee useita naapurien asuin- tai vapaa-ajan rakennuksia, joista lähimmät alle 200 metrin etäisyydellä. Edellä mainitussa päätöksessään hallinto-oikeus on katsonut, että tuolloin valituksenalaisena olleessa päätöksessä ei ollut riittäväällä tavalla tarkasteltu ja perusteltu toiminnan sijoituspaikan sopivuutta,

oikeusvaikutteisen osayleiskaavan vaikutusta ratkaisuun, eläinsuoja-asetuksen mukaista vähimmäisetäisyyksistä poikkeamisen edellytyksiä ja annettu riittäviä määräyksiä pilaantumisen ehkäisemiseksi. Edellä mainituin perustein Vaasan hallinto-oikeus on kumonnut ympäristöviranomaisen antaman päätöksen.

Jo nykyisellään olemassa olevasta navetasta aiheutuvat hajuhaitat karpäsineen ovat jokapäiväinen haitta asuinviihtyvyyteen puhumattakaan muista navetan ympäristössä viihtyvistä eläimistä kuten jyrtsijöistä ja naakoista. Pelkästään ilmanvaihdon kautta lannan haju tulee [REDACTED]. Muutoksenhakijat eivät voi luottaa Etu-Pramin vastineessaan antamaan lupaukseen [REDACTED] toiveiden huomioon ottamisesta, kun nykyisiäkään huomattavia hajuhaittoja ei ole pystytty hoitamaan. Etu-Prami ei ole ottanut [REDACTED] yhteyttä nykyisen rakennushankkeen osalta.

Ympäristösihteeri ei ole päätöksessään ottanut huomioon Nousiaisten kunnanhallituksen lausunnossa olevaa vaatimusta siitä, että rakennukset tulee sijoittaa mahdollisuuksien mukaan maatilojen talokeskusten tai metsien reunojen tuntumaan ja siten, että ne eivät sulje avoimia näkymiä ja pilaa maisemaa.

Etu-Prami on vastineessaan Nousiaisten kunnalle luvannut jättää kunnantalon ja sitä ympäröivän Nousiaisten liikekeskuksen rauhaan lannan levitykseltä. Se ei [REDACTED] tilannetta paranna. Toiminnan laajentuessa lannan levitys navetan lähipelloille tulee lisäämään entisestään hajuhaittoja. Vastineessaan hakija on antanut ymmärtää, että voisi paremmin hyödyntää vanhaa navettaa muun muassa vasikan syntymän jälkeen. Muutoksenhakijat ovat todenneet, että vasikoita ei synny joka päivä ja muutoksenhakijoiden alun perin ehdottama uusi navettapaikka olisi lähellä nykyistä vanhaa navettaa, kun aiemmin Etu-Prami on ilmoittanut totuudenvastaisesti maittensa sijaitsevan kymmenien kilometrien etäisyydellä.

Rakennus tulisi sijoituessaan keskelle Koljolan kylän perinnemaisemaa pilaamaan avaran ja kauniin peltomaiseman, joka on ainutlaatuinen ja valtakunnallisestikin arvokas tyypillinen maalaismaisema vieressä kulkevina historiallisine Pyhän Henrikin pyhiinvaellusreitteineen ja suoraan näköyhteydellä lähellä sijaitsevaan Pyhän Henrikin kirkkoon. Varsinais-Suomen alueellinen vastuumuseo on jo aiemmissa ja myös 28.3.2022 antamassaan lausunnossa tuonut esille suurikokoisen pihatön huomattavat maisemavaikutukset Koljolan kylän maisemaan ja esittänyt maiseman kannalta parhaaksi vaihtoehdoksi pihatön sijoittamisen kokonaan uuteen, syrjäisempään sijaintiin. Lausunnossa on tuotu esille myös alueen arkeologinen kulttuuriperintö.

Vastuumuseo on kiinnittänyt huomiota myös tilan toimintaedellytysten turvaamiseen eikä ole vastustanut pihatön toteuttamista tilakeskuksen yhteyteen, mikäli toiminnan kannalta muita vaihtoehtoja ei ole. Muutoksenhakijoiden mukaan tässä tapauksessa on muitakin sijoitusvaihtoehtoja kuin avara peltomaisema omakotitalojen ympäröimänä. Hakija on aiemmin maininnut vaihtoehtoisista sijoituspaikoista, kun on

epäillyt lähinaapurien mahdollisia mielipiteitä asiasta. Etu-Pramin tilan lisäksi maatalousyhtymä Etu-Pramin omistukseen kuuluvat ainakin palstat Pelto Nikkilä 538-417-2-1 ja Mäntymäki 538-417-1-46. Tilalla on omistuksessaan peltoa ja metsää ainakin 50 hehtaaria. Edellä mainitut palstat sijaitsevat vajaan puolen kilometrin etäisyydellä nykyisestä navetasta ja aivan hakijan eli Aki Etu-Pramin pihapiirissä ja nykyisen lietelantalan ja uuden rakennettavan lantalan kanssa saman Isoniityntien varrella. Näiden alueiden lähellä eikä edes näköetäisyydellä sijaitse muita kuin Aki Etu-Pramin talo ja muita tilaan liittyviä rakennuksia. Hajutkin haihtuisivat ympärillä oleviin metsiin eikä suuri navettakokonaisuus olisi muiden kuin hakijan talon näköpiirissä.

Pelto, jolle rakennukset hakijan suunnitelman mukaan sijoittuisivat, viettää suoraan Vainiitunojaan, joka puolestaan laskee valtavylyään Hirvijokeen ja se edelleen Saaristomereen. Alueella mahdollisesti tapahtuva vuoto aiheuttaisi korvaamattomia vahinkoja.

Aki Etu-Pramin vastineessaan esittämä väite siitä, että uuden karjasuojan rakentaminen muuhun paikkaan kuin tälle avaralle peltomaisemalle tulisi kalliimmaksi ja että rakennuksen pitäisi olla suurempi kuin nyt suunniteltu, ei ole ymmärrettävä. Infrakin on jo valmiina hänen nykyiselle asunnolleen saakka, jonka vieressä olisi muutoksenhakijoiden ehdottama uuden karjasuojan paikka. Lieteputken vetäminen sieltä alle puolen kilometrin etäisyydellä sijaitsevaan ja sinne rakennettavaan uuteenkin etälantalaan lyhentää rakennettavan putken tarvetta huomattavasti, jos sitä edes tarvitaan, koska muutoksenhakijoiden ehdottamalle tontille sopisi lietelantala ja lietteen kuljetus maanteitse nykyiseen ja sinne rakennettavaan uuteen etäsäiliöön onnistuu ilman, että kukaan naapuri siitä häiriintyy.

Muutoksenhakijat ovat pyytäneet hallinto-oikeutta ottamaan asian käsittelyssä huomioon muutoksenhakijoiden aikaisemmin toimittamat valitukset, valokuvat ja kartat.

2. [REDACTED] *asiakumppaneineen* on vaatinut, että päätös kumotaan.

Vaatimuksensa perusteluiksi muutoksenhakijat ovat todenneet muun ohella seuraavaa:

Ympäristönsuojelusihteeri on esittänyt päätöksessään tietoja, joita eläinsuojan laajennusilmoituksessa ei ole annettu. Toiminnanharjoittajan aikaisemman ilmoituksen päätös on palautettu hallinto-oikeuden päätöksellä uudelleen valmisteltavaksi. Asiassa on annettu päätös 2.12.2021 numero 21/0147/3. Tämä valmistelutyö ei ole tullut päätökseen, sillä toiminnanharjoittaja on tehnyt uuden ilmoituksen, niin kun se olisi liite edelliseen. Viranomaisen on annettava ilmoituksesta päätös.

Viranomaisen tulee hallintolain mukaan antaa neuvoja. Viranomaisen on asetunut ilmoittajan rinnalle ja ohjannut myöntävään päätökseen. Ympäristösihteeri on päätöksessään ilmoittanut luvan myöntämisen edellytyksiä arvioidessaan katsoneensa, että hakemuksen mukainen toiminta

täyttää ympäristönsuojelulaissa ja jätelaissa säädetyt ympäristöluvan myöntämisen edellytykset.

Ilmoituksen ohjeissa on kerrottu sitä voitavan täydentää kerran, ja mikäli se sen jälkeen on puutteellinen, tulee se jättää käsittelemättä. Nyt jätetty ilmoitus ei sisällä kuin joitakin tietoja toiminnasta, ja on siis puutteellinen. Esimerkkinä jaloittelualueiden sijaintia ei ole ilmoitettu, joten siltä osin ei ole ilmoitettu myöskään etäisyyksiä häiriintyviin kohteisiin. Huomioon on otettava rakennusten piirroskuvien puutteellisuus, sijoittelun ristiriitaisuus ilmansuuntien osalta sekä asemapiirros/maakuntamuseon vaatimus. Tilakeskuksella on maatalouden tuotantotilojen aluumerkintä kaavassa, ei sen koko peltoalueella, jolla on sama kiinteistötunnus. Tuolle peltoalueelle nyt suunniteltu laajennus olisi uutta rakentamista. Maakuntamuseolta pyydettyssä lausunnossa museo on todennut, että ensisijainen vaihtoehto sijoituspaikaksi olisi maiseman kannalta uusi syrjäisempi sijainti. Muun sijoituspaikan esittäminen on ilmoitettu ympäristösihteerin mukaan olevan mahdotonta. Toiminnanharjoittaja onkin ilmoittanut sijainnin olevan heille tärkeä, muuta paikkaa ei ole edes mainittu.

Tiivistelmässä ilmoituksen mukaisesta toiminnasta on todettu olemassa olevien lietesäiliöiden tilavuuksien lisäksi uusi etälantala, jonka tilavuus tulee olemaan 4 000 kuutiometriä. Ilmoituksessa ei tällaisesta hankkeesta ole mainintaa. Väite loka-auton liikennemäärän arvioinnista sillä perusteella, että lietelanta pumpataan etälantalaan, on perätön. Peltolevitykseen menevä liete tyhjennetään säiliöstä ajamalla. Vettä kuluu ilmoituksen mukaan 16 kuutiometriä vuorokaudessa, ja sama määrä syntyy lantaa. Rehun kuljetusten ja muun liikenteen ei siis uskota lisääntyvän karjan määrän kaksinkertaistuessa.

Muistutuksessa muutoksenhakijat ovat kysyneet kunnan kantaa karjanlannan peltolevitykseen, mikäli se kohdistuisi kunnan taajaman kartassa m-alkuiselle peltoalueelle. Toiminnanharjoittaja on vastannut vastineessa jättävänsä kunnantalon ympäristön rauhaan, sillä lannalla on kova kysyntä, ja sitä pitää riittää myös omille pelloille. Samalla ilmoituksessa on ilmoitettu, että kaikki lanta käsitellään tilalla.

Muutoksenhakijat ovat esittäneet huolensa kunnan ympäristövalvonnan riittävydestä ja ympäristön turvallisuudesta.

Päätöksentekovaiheessa naapuruston kuuleminen, sopimus peltoalan paikantamisesta ja siten tulevan lannanlevityksen ympäristövaikutusten arviointi koko kuntaa koskevana, on vain ympäristösihteerin harkinnan varassa.

Asian käsittely hallinto-oikeudessa

*Toimivaltainen ympäristösihteer*i on antamassaan lausunnossa todennut muun ohella seuraavaa [REDACTED] ja asiakumppaneiden valituksen osalta:

Uusi ilmoitus on korvannut hallinto-oikeuden 2.12.2022 päätöksellään numero 21/0147/3 palauttamaa asiaa koskeneen ilmoituksen.

Kotieläintalouden ympäristösuojeluohjeen (Ympäristöministeriön julkaisu 2021:17) mukaan toiminnan laajentamiseen liittyvää hakemusta käsiteltäessä harkitaan, onko laajentaminen mahdollista samalla sijoituspaikalla kuin missä olemassa oleva eläinsuoja sijaitsee. Laajennuksella voidaan tarkoittaa olemassa olevan eläinsuojan rakennuksen suurentamista tai uuden rakennuksen rakentamista olemassa olevan eläinsuojarakennuksen/-rakennusten läheisyyteen.

Tilakeskusta ympäröivä maankäyttö on maatalousvaltaista, joten toiminnan luonnetta voi pitää alueelle tavanomaisena. Nousiaisten keskustan ja kirkonseudun yleiskaavassa (lainvoimainen 29.12.2016) alue (MT) on tarkoitettu maatalouskäyttöön ja alueelle saa rakentaa maa- ja metsätaloutta tukevia tuotanto- ja talousrakennuksia, jotka tulee sijoittaa mahdollisuuksien mukaan maatilojen talouskeskusten tai metsien reunojen tuntumaan siten, että ne eivät sulje avoimia näkymiä tai pilaa maisemaa.

Uutta pihattoa ei saa käännettyä tonttiin nähden poikittain, koska tontti on siihen liian kapea. Viranhaltijapäätöstä tehdessä on kuitenkin katsottu, ettei toimintaa ole tarpeen siirtää olemassa olevasta tilakeskuksesta kauemmaksi, jos rakennusluvan hakemisen yhteydessä otetaan huomioon pihaton maisemointi alueellisen vastuumuseon lausunnon mukaisesti sekä alueella olevat muinaismuistot. Myös kunnanhallitus on omassa lausunnossaan katsonut, että rakennus on sijoitettu maatilan talouskeskuksen tai metsän reunaan siten, ettei se sulje avointa näkymää tai pilaa maisemaa.

Vastuumuseo on lausunnossaan kiinnittänyt huomiota myös tilan toimintaedellytysten turvaamiseen eikä vastusta pihaton toteuttamista tilakeskuksen yhteyteen, mikäli toiminnan kannalta muita vaihtoehtoja ei ole.

Ilmoittaja on todennut uuden pihaton olevan tärkeää olla lähellä, jolloin se olisi vanhan toiminnon tukena. Vanhaan navettaan jäävät vasikat ja omaan tuotantoon kasvavat hiehot. Kun uusi pihatto on lähellä, niin eläinryhmien siirtely helpottuu, mikä on eläintenkin hyvinvoinnin kannalta järkevää. Kysymys on myös kustannuksista. Ilmoittajan mukaan uuden navetan rakentaminen toiselle tontille nostaisi kustannuksia niin paljon, etteivät he ole siihen valmiita.

Valituksessa on viitattu muun muassa hajuhaittoihin ja navetan ympäristössä viihtyviin eläimiin kuten jyrsiöihin ja naakkoihin. Nykyisestä eläinsuojan toiminnasta ei ole kuitenkaan tullut haju- eikä muitakaan valituksia roskaantumisesta kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Aiemmassa ilmoitushakemuksessa suunniteltu lietesäiliö olisi vaatinut poikkeamista vähimmäissuojaetäisyyksistä. Nyt laajennusosa ei tarvitse poikkeamista vähimmäissuojaetäisyyksistä. Eläinsuojan vähimmäisetäisyydet lähimpiin häiriintyviin kohteisiin on annettu eläinsuoja-asetuksen liitteessä 1 ja kyseisellä betonikantisella pumppukaivolla vähimmäissuojaetäisyys on 150 metriä, joka täyttyy pumppukaivon ja laajennusosan osalta.

Viranhaltijapäätöksessä annetuissa määräyksissä on edellytetty, että toimintaa tulee harjoittaa niin, ettei siitä aiheudu ympäristön pilaantumisen vaaraa, roskantumista tai haittaa tai vaaraa ihmisen terveydelle. Lisäksi häiriötilanteita koskevalla määräyksellä, jossa ympäristölle on aiheutunut tai on vaarassa aiheutua poikkeuksellisen suurta haittaa, varmistetaan tiedonkulku valvontaviranomaiselle. Tällaisia tilanteita ovat esimerkiksi lantavaraston rikkoutuminen ja öljyvahinko.

Mahdolliset vuodot ovat epätodennäköisiä, koska tontilla ei ole maanpäällisiä lietesäiliöitä. Pumppukaivo on betonikannen alla. Tarkastuksessa, joka on tehty 5.5.2022, on todettu, että kemikaalisäiliö on lukittava, laponestolla ja altaaseen sijoitettu. Tilan lantala on lattian alla oleva säiliö.

■ ja asiakumppaneiden valituksen osalta ympäristösihteeri on todennut muun ohella seuraavaa:

Valituksessa on mainittu ilmoituksen puutteellisuus esimerkiksi jaloittelualueiden ja uuden etälantalan suhteen. Ilmoituksen mukaan uudessa pihatossa lehmät ovat vapaana ja robotti hoitaa lypsyn. Varsinaista jaloittelualuetta ei ole, vaan uuden pihaton välittömässä läheisyydessä on kesälaidun, jossa on laidunnusta kesäaikaan kolme kuukautta ohjatusti. Koko karja ei ole yhtä aikaa laiduntamassa.

Ilmoituksen mukaan uuden pihaton lietalanta sekoitetaan pumppukaivossa ja johdetaan paineviemäriä pitkin jo olemassa olevaan etälantalaan, jonka tilavuus riittää toiminnan kasvaessakin. Uutta etälantala on jossain vaiheessa suunniteltu, mutta se ei liity tähän ilmoitukseen.

Ilmoituksessa on arvioitu tulevan liikenteen määräksi maidon, eläinten lannan ja rehujen kuljetusten osalta kaksi kertaa vuorokaudessa. Siinä on otettu huomioon karjan määrän kaksinkertaistuminen. Näiden lisäksi muuta liikennettä on vähän.

Eläinsuojan toiminnasta naapureille aiheutuva haitta ei käytettävissä olevien tietojen perusteella lisäännny kohtuuttomasti ja toiminnan ilmoitus on tarkastettu hyväksytysti ympäristönsuojelulain 115 d §:n mukaisesti.

Nousiaisten kunnalle ja Turun museokeskukselle on varattu tilaisuus vastineiden antamiseen valituksesta. Vastineita ei ole annettu.

Aki Etu-Prami on valituksesta ja lausunnosta antamassaan vastineessa viitannut ympäristösihteerin vastineeseen ja yhtynyt siinä esitettyihin näkökohtiin.

Irma Etu-Pramille, Juho Etu-Pramille, Piia Etu-Pramille ja Sami Etu-Pramille on varattu tilaisuus vastineiden antamiseen valituksesta ja lausunnosta. Vastineita ei ole annettu.

■ *asiakumppaneineen* on antanut vastaselityksen.

■ *asiakumppaneineen* on antanut vastaselityksen.

Nousiaisten kunnan ympäristönsuojeluviranomainen on toimittanut hallinto-oikeudelle hallinto-oikeuden pyynnöstä kuulutuksen ja kuulutusaikana 22.2.–29.3.2022 nähtävillä olleet asiakirjat koskien maatalousyhtymä Etu-Pramin eläinsuojan ilmoitusta.

Merkintä

Hallinto-oikeudella on asiaa ratkaistessaan ollut käytettävissään samaa tilaa koskeneen aikaisemman ilmoituspäätöksen (6.3.2020 § 2) asiakirjat (hallinto-oikeuden diaarinumero 00463/20/5139).

Hallinto-oikeuden ratkaisun

Hallinto-oikeus hylkää valitukset.

Perustelut

Eläinsuojailmoitus ja siitä kuuleminen

Nousiaisen kunta on tiedottanut eläinsuojailmoituksesta kuuluttamalla siitä 28.2.–29.3.2022 kunnan verkkosivuilla. Eläinsuojailmoitus liitteineen, mukaan lukien yleiskuvaus, uuden lehmäpihaton ja etälietesäiliön rakennuspaikan osoittavat asemapiirrokset, sekä selvitykset eläinmääristä ja toiminnan ympäristövaikutuksista, ovat olleet nähtävillä kuulutusaikana kunnan verkkosivuilla sekä kunnanviraston teknisessä toimistossa. Ilmoituksesta on lähetetty erillistiedoksianto eläinsuojien vaikutusalueen kiinteistönomistajille.

Toiminnan kuvaus

Nousiaisten kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle 2.2.2022 saapunut ja 8.2.2022 täydennetty ilmoitus koskee olemassa olevan lypsykarjatoiminnan ja tilan omien hiehojen kasvatustoiminnan laajentamista Nousiaisten kunnassa sijaitsevalla kiinteistöllä Etuprami 538-417-6-38 siten, että laajennuksen jälkeen eläinmäärä on 135 lypsylehmää, 30 hiehoa, 27 lehmävasikkaa iältään 6–12 kuukautta ja 30 lehmävasikkaa iältään alle 6 kuukautta. Laajennuksen jälkeen eläinyksikkömäärä on 1 720,8 eläinyksikköä ympäristönsuojelulain liitteen 3 mukaisilla ilmoituksenvaraisuusrajan laskemisessa käytettävillä eläinyksikkökertoimilla laskettuna. Tilan toiminnalle on voimassa Raision kaupungin ympäristösihteerin päätöksellään 6.4.2009 § 1 myöntämä ympäristölupa, jonka mukaan eläinten kokonaismäärä saa olla 53 lypsylehmää, 16 hiehoa ja 29 kappaletta nuorkarjaa.

Ilmoituksen mukaan noin 140 metriä nykyisestä navetasta itään päin rakennetaan uusi pihattonavetta. Uuteen pihattoon sijoittuu 135 lypsylehmää ja 25 juottovasikkaa. Vanhaan navettaan jää 30 hiehoa ja 32 nuorkarjaan kuuluvaa eläintä. Ilmoituksen mukaan nuorkarjaa laidunnetaan toukokuusta lokakuuhun ja lypsylehmiä kesäaikana kolmen kuukauden ajan.

Asiakirjoista saadun selvityksen ja karttatarkastelun perusteella alle 300 metrin etäisyydellä uudesta pihattonavetasta sijaitsee useita naapurien asuin- tai vapaa-ajan rakennuksia, joista lähimmät noin 150 metrin etäisyydellä. Muutoksenhakijoiden asuinrakennukset sijaitsevat noin [REDACTED] etäisyydellä uudesta pihattonavetasta. Ilmatieteen laitoksen tuulitilastojen (Ilmatieteen laitoksen tilastoja 1991–2020, Turun lentoasema) perusteella muutoksenhakijoiden ja lähimpien naapureiden asuinrakennukset eivät sijaitse eläinsuojiin nähden vallitsevien tuulensuuntien alapuolella. Ilmoituksen mukaan eläinsuoja sijaitsee yli 50 metrin etäisyydellä lähimmästä vesistöstä ja yli 25 metrin etäisyydellä lähimmästä ojasta. Valtakunnallisesti merkittävään rakennettuun kulttuuriympäristöön, Nousiaisten kirkkomaisemaan on rakennettavasta eläinsuojasta etäisyyttä noin 360 metriä.

Tilakeskukseen ei rakenneta ilmoituksen mukaan muita lantavarastoja kuin betonikannella katettu slalompumppaamo. Toiminnan hajupäästöjä eläinsuojien lähiympäristössä vähennetään varastoimalla lietettä noin 1,6 kilometrin etäisyydellä eläinsuojista pohjoiseen päin kiinteistöllä 538-417-1-27 sijaitsevissa etälietesäiliöissä ja tilakeskuksessa kiinteällä katteella katetuissa varastoissa, varastoimalla säilörehu paaleissa tilakeskuksen ulkopuolella sekä levittämällä lantaa multaavalla levityskalustolla. Uuden navetan lietekuilujen jäähdytys (lämmön talteenotto) vähentää ammoniakkin haihtumista lannasta ja siten ilmanvaihdon kautta ympäristöön leviävien hajujen määrää. Uuden navetan ilmanvaihto on painovoimainen ja poistoilma johdetaan ulos tuulettuvan kattoharjan kautta. Vanhassa navetassa on koneellinen ilmanvaihto ja poistoilmahormit katolla.

Lannan ja säilörehun varastointi pääosin tilakeskuksen ulkopuolella vähentää naapureille karpäsistä, jyrksijöistä ja linnuista mahdollisesti aiheutuvia haittoja.

Uuden navetan liikenne kulkee nykyisen tilakeskuksen kautta. Ilmoituksen mukaan rehun teon ja lannan levityksen lisäksi liikennettä on hyvin vähän. Tilakeskuksen liikennettä vähentää uudessa pihatossa muodostuneen lietelannan pumppaaminen paineviemäriä pitkin etälietesäiliöön. Lehmien paalirehua ajetaan pienissä määrin tontille, joten sesonkiliikenne jää muutamaan päivään. Paaleja ajetaan myös talvella.

Kaavoitus

Eläinsuojan sijaintipaikalla ei ole asemakaavaa. Nykyinen navetta sijaitsee Nousiaisten keskustan ja kirkonseudun oikeusvaikutteisessa osayleiskaavassa (lainvoimainen 29.12.2016) kotieläintalouden suuryksiköksi osoitetulla alueella (ME). Suunniteltu lypsykarjapihatto sijoittuisi osayleiskaavassa maatalousalueeksi osoitetulle alueelle (MT). Kaavamääräyksen mukaan alueelle saa rakentaa maa- ja metsätaloutta tukevia tuotanto- ja talousrakennuksia, jotka tulee sijoittaa mahdollisuuksien mukaan maatilojen talouskeskusten tai metsien reunojen tuntumaan siten, että ne eivät sulje avoimia näkymiä tai pilaa maisemaa.

Suunniteltu lypsykarjapihatto sijoittuisi osittain osayleiskaavassa maakunnallisesti merkittäväksi kulttuuriympäristöksi ja maisemaksi merkitylle

alueelle (mais). Kaavamääräyksen mukaan alueen kulttuuriympäristön ja maiseman ominaispiirteet tulee säilyttää. Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on otettava huomioon alueen kokonaisuus, erityispiirteet ja ominaisluonne siten, että edistetään niihin liittyvien arvojen säilymistä ja kehittämistä mukaan lukien avoimet viljelyalueet. Edelleen kaavamääräyksen mukaan kohteen ja siihen olennaisesti kuuluvan lähiympäristön suunnittelussa on otettava huomioon kohteen kulttuuri-, maisema-, luonto- ja ympäristöarvot sekä huolehdittava, ettei toimenpiteillä ja hankkeilla vaaranneta tai heikennetä olennaisesti alueen arvojen säilymistä.

Varsinais-Suomen alueellinen vastuumuseo on todennut eläinsuojailmoituksen johdosta antamassaan lausunnossa 28.3.2022, että yleiskaavassa osoitetun maakunnallisesti merkittävän kulttuuriympäristön tai maiseman alueella tulee maiseman arvojen olla suunnittelun lähtökohtana. Suunnittelualueesta alle puolen kilometrin etäisyydelle sijoittuu myös Nousiaisten kirkon ja kirkkomaiseman valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (RKY). Kirkko sijaitsee hieman kauempana, noin kilometrin etäisyydellä. Ensisijainen vaihtoehto olisi löytää pihatolle uusi, maiseman kannalta syrjäisempi sijainti. Vastuumuseo ei ole vastustanut pihaton toteuttamista tilakeskuksen yhteyteen, mikäli toiminnan kannalta muita vaihtoehtoja ei ole. Vastuumuseo on katsonut parannukseksi aiempaan suunnitelmaan sen, että lietesäiliö on sijoitettu tilakeskuksen ulkopuolelle ja uutta tieyhteyttä Pramintieltä Itäniityntielle ei ole suunnitteilla. Vastuumuseo on katsonut tarpeelliseksi edelleen tutkia mahdollisuutta asemoida pihatto toisin, esimerkiksi pohjois-eteläsuuntaisesti, ja arvioida vaihtoehtojen maisemavaikutukset. Lisäksi rakennuksen julkisivujen jäsentely, värit, materiaalit ja muut ominaispiirteet tulee yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa valita ympäristöön mahdollisimman hyvin sovittaen. Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta vastuumuseo on todennut, että ennen mahdollisten rakennustöiden aloittamista tulee rakennuspaikalla tehdä arkeologinen koetutkimus sen selvittämiseksi, sijaitseeko alueella muinaismuistolain (295/1963) tarkoittama kiinteä muinaisjäännös.

Ilmoituksen tekijä on todennut vastineessaan vastuumuseon lausuntoon, että uuden navetan sijainti lähellä vanhaa navettaa on tärkeää kustannusten vuoksi ja koska vasikoita ja omaan tuotantoon kasvatettavia hiehoja siirrellään navettojen välillä. Uutta navettaa ei saa käännettyä toisin päin, koska tontti on siihen liian kapea. Valituksenalaisessa päätöksessä on vastattu vastuumuseon lausuntoon ja huomioitu lausunnon vaatimukset arkeologisista tutkimuksista määräyksessä 2.

Nousiaisen kunnanhallitus on katsonut ilmoituksesta antamassa lausunnossaan 28.3.2022, että voimassa oleva kaavoitus ei estä maidontuotantotilan laajennuksen rakentamista, koska alue on tarkoitettu maatalouskäyttöön.

Oikeudellinen arviointi

Jälkimmäisessä valituksista on katsottu ilmoituksesta kuuleminen riittämättömäksi sekä huomautettu, ettei hallinto-oikeuden päätöksellään

2.12.2021 kuntaan käsiteltäväksi palauttama ilmoitusasia ole tullut päätökseen. Lisäksi on vedottu ilmoituksen puutteellisuuteen muun muassa rakennuspiirustusten osalta.

Toimivaltainen ympäristösihteeri on hallinto-oikeudelle 31.8.2022 toimittamansa lausunnon saateviestissä todennut, että uusi ilmoitus on korvannut hallinto-oikeuden 2.12.2022 päätöksellään numero 21/0147/3 palauttamaa asiaa koskeneen ilmoituksen. Kun uusi ilmoitus on korvannut asiassa vanhan ilmoituksen ja lisäksi hallinto-oikeuden aikaisemmassa päätöksessään 21/0147/3 esittämät puutteet on otettu huomioon valituksenalaisessa päätöksessä, ei asian käsittelyssä tältä osin ole tapahtunut sellaista virhettä, että päätös olisi sen takia kumottava.

Asiassa saadun selvityksen mukaan keskeiset tiedot ovat olleet asianosaisten nähtävillä asiaa kuulutettaessa siten, että he ovat voineet muodostaa asiasta käsityksensä. Kuulutusiakirjan mukaan ilmoituksesta on myös ollut mahdollista pyytää lisätietoja ympäristösihteeriltä. Hallinto-oikeus katsoo, että Nousiaisen kunta on tiedottanut eläinsuojailmoituksesta ympäristönsuojelulain edellyttämällä tavalla eikä asian käsittelyssä ole tapahtunut tiedottamista ja kuulemista koskevaa menettelyvirhettä. Hallinto-oikeus katsoo myös, että asiassa on ollut käytettävissä riittävät tiedot päätöksen tekemistä varten. Näin ollen hallinto-oikeus katsoo, ettei ole perusteita palauttaa asiaa päätöksen tehneelle viranomaiselle uudelleen käsiteltäväksi.

Muutoksenhakijat ovat vaatineet päätöksen kumoamista muun ohella hajun-, karpäs- ja maisemahaittojen sekä haittaeläinten ja liikenteen aiheuttamien haittojen perusteella. Asiassa on hallinto-oikeudessa muutoksenhakijoiden hallinto-oikeudelle esittämien seikkojen johdosta ensinnä arvioitavana, onko asia voitu ratkaista ja hyväksyä ilmoitusmenettelyssä, vai olisiko asia tullut ympäristönsuojelulain 29 a §:n perusteella ratkaista lupamenettelyssä, eli saattaako toiminnasta aiheutua ympäristössä eräistä naapurussuhteista annetun lain 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua kohtuutonta rasitusta. Tämän jälkeen, mikäli asia on voitu ratkaista ilmoitusmenettelyssä, arvioitavaksi tulee, täytyvätkö ympäristönsuojelulain 115 d §:n mukaiset toiminnan sallivan ilmoituspäätöksen edellytykset.

Hallinto-oikeus toteaa, että asiassa on eläinmäärän sekä ympäristönsuojelulain liitteen 4 perusteella lähtökohtaisesti kyse ilmoituksenvaraisesta eläinsuojatoiminnasta ja ympäristönsuojelulain 115 a §:n 2 momentin mukaisesta toiminnan muuttamisesta. Eläinsuojan toiminta laajenee ympäristönsuojelulain liitteen 3 mukaisilla eläinyksikkökertoimilla tarkasteltuna noin 2,5-kertaiseksi vuonna 2009 myönnetyn ympäristöluvan mukaiseen toimintaan nähden. Toiminnan vaikutukset eivät kuitenkaan yleensä lisääny eläinmäärän kanssa samassa suhteessa.

Eläinsuojien hajupäästöjen ehkäisemiseen on käytettävissä rajoitetusti teknisiä toimia, jolloin etäisyyttä häiriintyviin kohteisiin voidaan yleensä pitää hyvin keskeisenä tekijänä hajukaasujen laimentumisen kannalta. Etäisyyden lisäksi on kuitenkin otettava huomioon muun muassa alueen luonne, laajennuksen sijoittuminen alueella suhteessa häiriintyviin kohteisiin, hajun leviämiseesteet

sekä laajentumisen jälkeinen alueen eläinyksiköiden kokonaismäärä.

Eläinsuoja-asetuksen (138/2019) liitteen 1 taulukon 1 mukaan vähimmäisetäisyys 1 650–2 089 eläinyksikön nautatiloilla asetuksen voimaan tulon jälkeen rakennettavasta eläinsuojasta ja lannanvarastointitilasta lähimpään hajusta häiriintyvään kohteeseen tulee olla vähintään 150 metriä, kun lietevarastoissa on tiivis kate. Asiassa saadun selvityksen perusteella asetuksen mukainen vähimmäissuojaetäisyys lähimpiin häiriintyviin kohteisiin täyttyy.

Ilmoituksen perusteella laidunnus, joka on mainittu jo nykyisessä ympäristöluvassa, jatkuu. Tilalle ei rakenneta jaloittelualuetta. Eläinsuoja-asetuksen 2 §:n 6 momentissa on säädetty jaloittelualueen ja lähimpien häiriintyvien kohteiden välisestä vähimmäisetäisyydestä. Sen sijaan vain kasvukaudella käytössä olevien laitumien sijoittumista suhteessa lähimpiin häiriintyviin kohteisiin ei ole säädelty lainsäädännössä.

Eläinsuoja-asetuksen 2 §:n 5 momentin mukaan eläinsuoja, eläinsuojan laajennusosa ja ympärivuotisesti ulkona kasvatettavien eläinten sääsuoja on sijoitettava vähintään 50 metrin etäisyydelle vesistöistä. Nitraattiasetuksen (1250/2014) 4 §:n 1 momentin 3) ja 4) kohtien mukaan lannan ja pakkaamattomien orgaanisten lannoitevalmisteiden varastointitiloja, tuotantoeläinten jaloittelualueita sekä ulkotarhojen ruokinta- ja juottopaikkoja ei saa sijoittaa alle 50 metrin etäisyydelle vesistöistä, talousvesikäytössä olevasta kaivosta tai lähteestä eikä alle 25 metrin etäisyydelle valtaojasta tai vesilain 1 luvun 3 §:n 1 momentin 6 kohdan mukaisesta norosta. Ilmoituksen perusteella vähimmäissuojaetäisyydet täyttyvät myös näiltä osin.

Toiminnan hajuhaittoja vähentäviä seikkoja ovat lietteen pumppaaminen paineviemärillä tilakeskuksen ulkopuolelle rakennettavaan lietesäiliöön, uuden lypsykarjapihaton varustaminen jäähdytettävillä lietekuiluilla, multaavan levityskaluston käyttö lannan levityksessä, rehupaalien varastointi tilakeskuksen ulkopuolella ja uuden eläinsuojan poistoilman johtaminen avoharjan kautta. Kun otetaan huomioon hajuhaittoja vähentävät toimenpiteet, ei ilmoituksen mukaista eläinmäärän lisäystä ole pidettävä sillä tavoin merkittävänä, että laajennetusta toiminnasta aiheutuvat vaikutukset luonteeltaan olennaisesti poikkeaisivat ja lisääntyisivät voimassa olevan ympäristöluvan mukaisen toiminnan aiheuttamista vaikutuksista.

Kun otetaan huomioon tilan tuotantosuunta ja tuleva eläinmäärä, naapurien asuinrakennusten sijainti eläinsuojoihin ja alueella vallitseviin tuulensuuntiin nähden sekä ilmoituksessa hajupäästöjen vähentämiseksi ilmoitetut toimet ja annetut määräykset, hallinto-oikeus katsoo, ettei toiminnasta aiheudu naapuruussuhdelain 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua kohtuutonta räsitusta eikä muutakaan ympäristönsuojelulain 27 §:n 2 momentin mukaista seurausta.

Kysymyksessä oleva toiminnan laajentaminen ei näin ollen edellytä ympäristölupaa. Toiminnan laajentamista koskeva ilmoitus on siten voitu ratkaista ympäristönsuojelulain 10 a -luvun mukaisessa ilmoitusmenettelyssä. Toiminnan sallivan ilmoituspäätöksen edellytykset arvioidaan

ympäristönsuojelulain 115 d §:n 2 momentin mukaisesti.

Kysymyksessä on tilakeskus, jossa on jo aiemmin harjoitettu maidontuotantotoimintaa. Toiminta on alueella tavanomaista. Vaikka eläinten määrän lisääntyminen aiheuttaa ilmanvaihdon mukana tulevia hajupäästöjä aikaisempaa enemmän, ei toiminnan luonne silti muutu. Toimintaan liittyvä liikennöinti ei asiassa saadun selvityksen mukaan muutu merkittävästi. Ilmoituspäätöksessä annetuilla määräyksillä voidaan riittävästi ehkäistä toiminnasta aiheutuvia haittoja lähimmille naapureille, joten toiminta voidaan sijoittaa ilmoituksen mukaiselle paikalle.

Siltä osin kuin valituksessa on otettu esiin, että lannanlevityksen vaikutuksia tulisi arvioida koko kunnan alueella, hallinto-oikeus toteaa, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaisesti eläinsuojien lupa- ja ilmoituspäätöksissä ei anneta määräyksiä etäpeltojen osalta, kun niillä ei ole ympäristönsuojelulain 41 §:n tarkoittamaa teknistä ja toiminnallista yhteyttä eikä niiden ympäristövaikutuksia ole tarpeen käsitellä yhdessä..

Ympäristönsuojelulain 115 d §:n 2 momentin kohtien 1–2 mukaan toiminnan sallivan ilmoituspäätöksen edellytyksenä on, että toiminnasta ei, annettavat määräykset ja toiminnan sijoituspaikka huomioon ottaen, aiheudu yksinään tai yhdessä muiden toimintojen kanssa: 1) terveyshaittaa; 2) merkittävää muuta 5 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua seurausta tai sen vaaraa. Kun otetaan erityisesti huomioon eläinsuoja-asetuksen 2 §:n mukaisten vähimmäissuojaetäisyyksien täytyminen ja ilmoituspäätöksessä annetut määräykset, ei toiminnasta ennalta arvioiden voida katsoa aiheutuvan yksinään tai yhdessä muiden toimintojen kanssa ympäristönsuojelulain 115 d §:n 2 momentissa tarkoitettua terveyshaittaa tai merkittävää muuta 5 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua seurausta tai sen vaaraa. Näin ollen hallinto-oikeus katsoo, että toiminnan sallivan ilmoituspäätöksen edellytykset täyttyvät.

Toisessa valituksista on esitetty uuden lypsykarjapihaton vaihtoehtoiseksi sijaintipaikaksi kiinteistöä 538-417-2-1 tai kiinteistöä 538-417-1-46. Hallinto-oikeus toteaa, että eläinsuoja-asetuksen mukainen vähimmäisetäisyys rakennettavasta eläinsuojasta lähimpiin häiriintyviin kohteisiin täyttyy. Ilmoituksen myöntämisen edellytykset tutkitaan ilmoituksessa esitetylle paikalle sijoitettavalle eläinsuojalle ja tapauskohtaisesti muille vaihtoehtoisille sijoituspaikoille. Hallinto-oikeus katsoo, että mahdollisuuksia sijoittaa ilmoituksessa tarkoitettua eläinsuojaa muulle paikalle on selvitetty riittävästi.

Ympäristönsuojelulain 12 §:n mukaan ilmoituksenvaraista toimintaa ei saa sijoittaa asemakaavan vastaisesti. Lisäksi alueella, jolla on voimassa maakuntakaava tai oikeusvaikutteinen yleiskaava, on katsottava, ettei toiminnan sijoittaminen vaikeuta alueen käyttämistä kaavassa varattuun tarkoitukseen.

Hallinto-oikeus katsoo, että valituksenalaisessa päätöksessä on otettu riittävästi huomioon osayleiskaavassa ja maakuntakaavassa osoitetut maisema-

ja kulttuuriympäristöarvot. Valtakunnallisesti merkittävään rakennettuun kulttuuriympäristöön, Nousiaisten kirkkomaisemaan, on rakennettavasta eläinsuojasta etäisyyttä alle puoli kilometriä. Maisemanäkökohdat tulevat arvioiduksi myös maankäyttö- ja rakennuslain mukaisessa rakennuslupaharkinnassa. Kun otetaan huomioon, että uusi lypsykarjapihatto sijoittuu kaavamääräyksen mukaisesti maatilalan talouskeskuksen tuntumaan ja osayleiskaavan pinta-alaltaan suuren mais-alueen reunalle rikkomatta merkittävästi osayleiskaavassa merkittyä maisemakokonaisuutta, ei ilmoituksen mukainen toiminnan sijoittaminen vaikeuta alueen käyttämistä kaavassa varattuun tarkoitukseen ympäristönsuojelulain 12 §:ssä tarkoitetulla tavalla.

Edellä mainituilla perusteilla hallinto-oikeus hylkää valitukset.

Julkinen kuulutus

Päätös on annettu julkisella kuulutuksella.

Päätöksen tiedoksiantaminen

██ on viipymättä tämän päätöksen tiedoksi saatuaan ilmoitettava päätöksen tiedoksisaannista asiakumppaneilleen. Jos he tämän laiminlyövät, he ovat velvollisia korvaamaan ilmoittamatta jättämisestä aiheutuneen vahingon sikäli kuin se laiminlyönnin laatuun tai muihin olosuhteisiin nähden harkitaan kohtuulliseksi (laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa 94 §, hallintolaki 56 § 2 mom ja 68 §).

Päätöksestä ilmoittaminen

Nousiaisten kunnanhallituksen on viipymättä julkaistava tieto tätä päätöstä koskevasta kuulutuksesta kuntalain 108 §:n mukaisesti. Tiedon kuulutuksen julkaisemisesta tulee olla nähtävillä vähintään sen ajan, jonka kuluessa päätökseen saa hakea muutosta.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Valituskirjelmä on toimitettava korkeimpaan hallinto-oikeuteen 30 päivän kuluessa hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista eli viimeistään **02.10.2023**.

Valitusosoitus on liitteenä HallJK (01.20).

Hallinto-oikeuden kokoonpano

Asian ovat ratkaisseet lainoppineet hallinto-oikeustuomarit Reko Vuotila ja Mikko Poskiparta sekä luonnontieteiden alan hallinto-oikeustuomari Anne Saari.

Esittelijä Heidi Laakso

Tämä päätös on sähköisesti varmennettu hallinto-oikeuden asianhallintajärjestelmässä.

Jakelu

Päätös

██████████ asiakumppaneineen, oikeudenkäyntimaksu 270 euroa

Osoite: ██████████

(Oikaisuvaatimusohje ilmenee hallinto-oikeuden päätöksen oikeudenkäyntimaksua koskevasta liitteestä.)

██████████ asiakumppaneineen, oikeudenkäyntimaksu 270 euroa

Osoite: ██████████

(Oikaisuvaatimusohje ilmenee hallinto-oikeuden päätöksen oikeudenkäyntimaksua koskevasta liitteestä.)

Maatalousyhtymä Etu-Pramin osakkaat (jokaiselle erikseen):

Aki Etu-Prami

Irma Etu-Prami

Piia Etu-Prami

Sami Etu-Prami

Juho Etu-Prami

Nousiaisten kunnan ympäristönsuojeluviranomainen

Nousiaisten kunnan terveydensuojeluviranomainen

Nousiaisten kunnanhallitus

Museovirasto

Turun museokeskus/Varsinais-Suomen alueellinen vastuumuseo

Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus /
Ympäristö ja luonnonvarat

Etelä-Suomen aluehallintovirasto,
Ympäristölupavastuualue

Suomen ympäristökeskus

Tuomioistuimen yhteystiedot

Vaasan hallinto-oikeus
Korsholmanpuistikko 43, 4 krs (PL 204), 65101 Vaasa
Sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi
Puh.: 029 56 42780

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu:
<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/>

Henkilötietojen käsittelyyn ja tietosuojaan liittyvät tiedot ovat saatavilla
<https://oikeus.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/>

VALITUSOSOITUS

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **korkeimpaan hallinto-oikeuteen** kirjallisella valituksella, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusluvan myöntämisen perusteet

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:n 1 momentin mukaan valituslupa on myönnettävä, jos:

- 1) lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeitä saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi;
- 2) asian saattamiseen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi on erityistä aihetta asiassa tapahtuneen ilmeisen virheen vuoksi; tai
- 3) valitusluvan myöntämiseen on muu painava syy.

Valituslupa voidaan myöntää myös siten, että se koskee vain osaa muutoksenhaun kohteena olevasta hallinto-oikeuden päätöksestä.

Valitusaika

Hallinto-oikeuden päätös on annettu julkisella kuulutuksella. Päätös on julkaistu hallinto-oikeuden verkkosivuilla päivänä, joka ilmenee päätöksen ensimmäiseltä sivulta. Päätöksen katsotaan tulleen asianomaisen tietoon seitsemäntenä päivänä kuulutuksen julkaisemisajankohdasta. Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa** hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaan-
nista, sitä päivää lukuun ottamatta.

Valituksen sisältö

Valituksessa, johon on sisällytettävä valituslupahakemus, on ilmoitettava

- valittajan nimi ja yhteystiedot mukaan lukien se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite); jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, on valituksessa mainittava myös tämän yhteystiedot
- päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös)
- peruste, jolla valituslupaa pyydetään, sekä syyt, joiden vuoksi valitusluvan myöntämiseen on mainittu peruste
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset)
- vaatimusten perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Jos usea tekee valituksen yhdessä, voidaan joku heistä ilmoittaa yhdyshenkilöksi.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä

- hallinto-oikeuden päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen, joka ei ole toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa, ja joka ei ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava valitusajassa korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Tämä koskee myös tilanteita, joissa valitus toimitetaan sähköisen asiointipalvelun kautta tai sähköpostitse. Valitus liitteineen voidaan toimittaa sähköisen asiointipalvelun kautta. Asiointipalvelun kautta toimitettua valitusta tai sähköpostitse toimitettua valitusta ei tarvitse toimittaa paperimuodossa. Asiakirjojen lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Korkeimman hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite:	Korkein hallinto-oikeus PL 180, 00131 Helsinki
Sähköposti:	korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi
Käyntiosoite:	Paasivuorenkatu 3, 00530 Helsinki
Puhelin:	029 56 40200
Faksi:	029 56 40382
Aukioloaika:	arkipäivisin klo 8.00–16.15

Hallinto- ja erityistuomioistuinten sähköinen asiointipalvelu:

<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/>